

اولین همایش بین المللی نوآوری و تحقیق در هنر و علوم انسانی
The first International Conference on Innovation and Research in Arts and Humanities
بازی نشانه های شعر در ملکوت تکلم

دکتر فریده داودی مقدم، استادیار دانشکده علوم انسانی، دانشگاه شاهد، تهران

چکیده

یکی از موضوعات شاخص که همواره در مبحث شعریت کلام مورد توجه ناقدان بوده، هنجارگریزی است که از عوامل اصلی شعر آفرینی است و در شاهکارهای کلاسیک ادب فارسی سابقه‌ای دیرین دارد. در ادبیات مدرن و پست مدرن نیز هنجارگریزی به اشکال متفاوتی مطرح است که برخی از محورها و مباحث آن را لیچ در رویکردی زبان شناختی به شعر مطرح می‌کند. وی هنجارگریزی را ابزار اساسی شعر آفرینی می‌داند و سپس به طرح هشت نوع هنجارگریزی می‌پردازد که یکی از آنها هنجارگریزی معنایی است.

احمد عزیزی، از شاعران تاثیرگذار شعر معاصر فارسی است که هنجارگریزی زبان شعری وی، او را به عنوان شاعری صاحب سبک از این منظر مطرح کرده است. این مقاله به تحلیل هنجارگریزی زبان شعری احمد عزیزی بر اساس جدول بازی نشانه‌ها می‌پردازد. محدوده‌ی این پژوهش مثنوی‌های احمد عزیزی در مجموعه‌ی «ملکوت تکلم» می‌باشد. علت انتخاب مثنوی‌های احمد عزیزی، این است که به زعم نگارنده یکی از بدیع ترین زبان های شعر معاصر در مثنوی‌های او ظهور یافته است و شعرهایش کمتر در معرض نقد و واکاوی قرار گرفته است. هدف پژوهش تفسیر و تبیین شاعرانگی وی از طریق توضیح و تحلیل اشعار او از منظر هنجارگریزی معنایی و نمایاندن خلاقیت و نبوغ وی در آفرینش ترکیبات بدیع و زیبا می‌باشد.

کلید واژگان: نشانه های شعر، ملکوت تکلم، هنجارگریزی، احمد عزیزی.